

Podzimní ochrana ozimých obilnin proti plevelům

Ing. Otto Ilčík, Bayer CropScience

Podzimní herbicidní odstranění konkurence ozimých dvouděložných plevelů typu svízele přítuly, heřmánků, violek, rozrazilů, hluchavek spolu s chundelkou metlicí je efektivním zásahem zejména v porostech ozimého ječmene a v časně setých ozimých pšenicích. Od podzimního ošetření se všeobecně očekává úspora v nákladech, lepší podmínky pro vývoj obilniny a omezení jarní špičky. Toto známé pravidlo má však minimálně jednu nečestnost – musí vyjít počasí.

Pokusím se celkově nastínit počasí v posledních třech podzimech: podzim 2000 = dlouhotrvající teplé počasí; podzim 2001 od druhé poloviny září nástup častých a vydatných srážek a podzim roku 2002 = od počátku října bylo problematické se vůbec dostat do pole a zasít, natož následně podmáčené pozemky ošetřit.

Nabízí se otázka, jak alespoň trošku vrtochy počasí omezit? Byly sice pokusy o tzv. poručení větru, deště, ale ty zatím na mnoha místech světa stále selhávají. Pokud zůstaneme u zemědělské problematiky můžeme si jako pomocné vodítko zvolit možné aplikační termíny u jednotlivých podzimních herbicidů a tím větší nebo menší časový prostor být v termínu aplikace omezován počasím:

- skupina A: půdní herbicidy, které lze aplikovat pouze preemergentně
- skupina B: listově-půdní herbicidy, kde je s termínem aplikace nutné většinou čekat na vytvoření 3 listu obilniny
- skupina C: půdně-listové herbicidy, které lze aplikovat jak preemergentně, tak časně po vzejítí obilnin, tak i později.

Aby to nebylo tak jednoduché, možnosti se dále zužují omezenou selektivitou přípravků. Přípravek, který by mohl být v ideální poslední skupině, nemusí být zase např. selektivní v ozimém ječmeni. K zástupcům poslední skupiny se širokou dobou použitelnosti a současně vysokou selektivitou jak v ozimém ječmeni, tak i ozimé pšenici, žitě a triticale je dvousložkový, komplexní herbicid Cougar. Ozimou pšenici, žito a triticale lze ošetrovat herbicidem Cougar kdykoliv na podzim, ozimý ječmen od plně vyvinutého 1 listu.

Proč je Cougar označován slovem komplexní? Je to souhrn užitečných vlastností pro praxi. O selektivitě ve všech druzích ozimých obilnin a široké době pro aplikaci byla již zmínka, třetím faktorem je bezesporu šíře spektra účinnosti, dále úroveň manipulace, dávkování přípravku a v neposlední řadě výhodná cena ošetření jednoho ha.

Rovněž lze najít celou řadu herbicidů, které mají v popisu práce podzimní hubení chundelky metlice, svízele přítuly a heřmánkovitých plevelů. Již obtížněji se hledá podzimní herbicid, který současně výborně účin-

kuje i na violky, hluchavky a rozrazily. Pokud se tyto plevely nevyhubí zavžas na podzim, tak na jaře patří k prvním kvetoucím. Na jaře se množí dotazy na možnosti a účinnost různých jarních hasebních směsí, které by měly spolehlivě vyhubit tyto podzimní a na jaře již přerostlé plevely.

Zde lze na podzim ušetřit. Ze současné nabídky obilních herbicidů se účinnost jarních hasebních zásahů na violky, rozrazily a hluchavky jen ztěží vyrovnaná účinnost podzimních aplikací. I srovnání nákladů na podzimní ošetření se záběrem: chundelka + svízel přítula + heřmánky + violky, hluchavky, rozrazily herbicidem Cougar a ekonomiku tzv. levnějších podzimních zásahů na chundelku a následné jarní aplikace směsi typu kontaktní herbicid na violky, rozrazily, hluchavky +herbicid na běžné dvouděložné plevely včetně pcháče vyznívá ve prospěch preferování kvalitního podzimního herbicidu Cougar.

Za situace, kdy se každá koruna obrací minimálně dvakrát se podařilo s platností od 14. 7. snížit cenu herbicidu Cougar z 666 Kč/l na 620 Kč/l, čímž se při použití horní hranice dávky 1,5 l/ha z registrovaného dávkovacího rozpětí dostáváme na úroveň 930 Kč/ha.

Manipulace s Cougar je jednoduchá, nepracuje se s příliš velkými objemy, dávkování a aplikace je snadná a pro obsluhu a postřikovač nežlutíci.

Pravidlem pro správné použití herbicidu Cougar je včasné aplikace, pre i postemergentně, optimálně po vyrádkování porostu, kdy limitující je nikoliv fáze obilniny, ale velikost plevelů (indikátor = svízel děložní listy) a ve většině případů dávka 1,5 l/ha.

Teplota po aplikaci naprostě nerohoduje, následné srážky jsou pozitivní prvek. Reziduální účinnost herbicidu Cougar minimalizuje nutnost jarních oprav. Pouze v případě výskytu přerostlého svízele přítuly nad 1–2 přesleny a výdrolu řepky doporučujeme přídavek 10 g/ha Grodyl 75 WG.

Pokud se aplikace Cougar opozdí a jsou na pozemku ve zvýšené míře přítomny vzešlé dvouděložné plevely, je možná i směs 1,4–1,5 l/ha Cougar s 5–7 g/ha herbicidu Glean nebo Logran, která výborně řeší např. výdrol řepky. Při postemergentní aplikaci nedoporučujeme ošetrovat poškozené, nedostatečně hluboko zaseté obilniny, popřípadě porosty ve špatném vegetačním stavu (stres, mráz, sucho, zamokření).

V případě jarních zaorávek, které se doufejme nebudou opakovat lze jako náhradní plodiny po Cougar po orbě do min. 20 cm vysévat slunečnice, jarní ječmen, jarní pšenici, kukuřici, luskoviny, jarní řepku, len a vysazovat brambory. Nelze vysévat cukrovku.

Závěrem Vám přeji úspěšnější založení porostů ozimých obilnin než v roce minulém a jejich dobré přezimování.